A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. március 11.)

az üvegházak fűtésére használt ásványolajok adómentessége formájában Németország által nyújtott állami támogatási rendszerről

(az értesítés a C(2008) 860. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(2008/715/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésére,

miután felszólították az érdekelteket, hogy a fent említett cikknek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket, és ezen észrevételek figyelembevételével [1],

mivel:

I. AZ ELJÁRÁS

(1) A 2005. április 19-én kelt és a kézhezvételkor, 2005. április 20-án iktatott levelében Németország a 2005-ös és 2006-os évre az üvegházak tekintetében adóvisszatérítés nyújtására vonatkozó intézkedésről tett bejelentést. Ez az intézkedés egy felfüggesztő záradékot tartalmaz, amely az intézkedés végrehajtását annak a Bizottság által történő jóváhagyásától teszi függővé. A megnyitott állami támogatási dosszié száma N 189/2005.

(2) Ez az intézkedés egy be nem jelentett rendszer (2001–2002) megújítása volt, amely egy ugyancsak be nem jelentett megújítás (2003-2004) tárgyát képezte. Ez a két be nem jelentett intézkedés a be nem jelentett támogatások nyilvántartásába NN 36/2005. számon került bejegyzésre.

(3) A Bizottság 2005. október 20-án kelt levelével megindította az EK–Szerződés 88. cikke (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást [2]. Németország ezt követően 2005. november 22-i levelében terjesztette elő véleményét. A Bizottsághoz az érintett harmadik felektől több észrevétel is érkezett. Németország 2006. június 14-én kelt levelében megjegyzéseket fűzött ezen észrevételekhez és 2007. december 12-i levelében további információkat nyújtott.

II. ÁLTALÁNOS LEÍRÁS

(4) 2001. augusztus 16-án az ásványolaj-adóról szóló törvény módosítására vonatkozó törvénnyel Németország az üvegházakban és a zárt növényházakban felhasznált fűtőanyagokra (a fűtőolajra, földgázra, a cseppfolyós gázra) vonatkozóan kétéves adócsökkentést vezetett be. A támogatást adóvisszatérítés (Vergütung) formájában nyújtották.

(5) Az öko-adó reform folytatásáról szóló, 2002. december 23-i német törvénnyel az eredetileg a 2001. január 1. és a 2002. december 31. között felhasznált tüzelőanyagra nyújtott adóvisszatérítést 2004. december 31-ig meghosszabbították.

(6) Németország a 2004. december 9-i irányelv-átültetési törvénnyel ezt az adóvisszatérítést 2006. végéig kívánja megtartani és N 189/05. számon állami támogatásként bejelentette a meghosszabbításra vonatkozó intézkedést.

(7) Az I. mellékletben található táblázatok az üvegházaknak nyújtott adóvisszatérítéseket és az adóvisszatérítések pénzügyi hatását szemléltetik az agrárágazat egyéb szereplőivel való összehasonlításban.

(8) A Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárást az alábbi okokból indította meg:

(9) Az intézkedés állami támogatásnak minősül. Németország érvelése szerint az intézkedésre alkalmazhatóak az energiatermékek megadóztatásáról szóló tanácsi irányelvekben (a 92/81/EGK irányelvben, illetve a 2003-tól ezen irányelvet felváltó 2003/96/EK irányelvben) meghatározott eltérések. Ezen irányelvek értelmében a tagállamok csökkentett adómértékeket alkalmazhatnak a kertészeti célokra felhasznált ásványolajok esetében.

[1] HL C 67., 2006.3.18., 23. o.
[2] Lásd az 1. lábjegyzetet.

(10) A Bizottság e nézettel kapcsolatban kételyeinek adott hangot. Az említett irányelvek – különösen a 2003/96/EGK irányelv – értelmében a tagállamok által bevezetett adóügyi intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a közösségi jogszabályokkal, valamint az irányelvek eltérésekről szóló rendelkezései nem sérthetik a versenyszabályokat. Az intézkedések nem gyakorolhatnak káros hatást a belső piac megfelelő működésére, és nem vezethetnek a verseny torzulásához.

(11) Ezenkívül e támogatás különösen nagymértékben torzította a versenyt, hiszen az energiatermékekre kivetett adóteher csökkentése egy olyan energiaigényes ágazatban, mint az üvegházi kertészet, közvetlen hatást gyakorolt a termelési költségekre, és ezáltal a versenyképességre is.

(12) A Bizottság kiemelte az adóvisszatérítés szelektív jellegét, mivel a kertészeten belül megkülönböztetést tett a szabadföldi és az üvegházi termesztéssel foglalkozó termelők között.

(13) A Bizottság hangsúlyozta, hogy a tagállamoknak lehetőségük van adókedvezmények nyújtására, de csak a versenyjogi szabályok figyelembevételével. Ebben a szakaszban az állami támogatásra vonatkozó rendszer nem tartalmazott olyan rendelkezéseket, amelyek ilyen jellegű adótámogatás nyújtását engedélyeznék a tagállamok számára.

(14) A Bizottság a vizsgálat adott szakaszában úgy ítélte meg, hogy ez az intézkedés a közös piaccal összeegyeztethetetlen működési támogatásnak minősül.

III. NÉMETORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

(15) Németország az ügyre és az eljárásra vonatkozó észrevételeket is tett.

(16) Németország véleménye szerint az adókedvezmény nem volt szelektív, hiszen a dolog természetéből eredően a fűtőanyagok alkalmazása csak zárt terekben jöhet számításba.

(17) Szelektivitás, ezáltal támogatás esetén az EK–Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja biztosítja a támogatási jogalapot. A támogatások különleges jogalapját a 92/81/EGK irányelv 8. cikke (2) bekezdésének f) pontja, valamint a helyébe lépő 2003/96/EK irányelv 15. cikkének (3) bekezdése adja. Németország nézete szerint ebben az esetben „a tagállamok számára az … [ezen irányelvek által] biztosított … engedély átültetéséről" volt szó. Véleménye szerint ellentmondásos, ha az ezen irányelvekre javaslatot tevő Bizottság Németországgal szemben azt veti fel, hogy az intézkedések a közös piacra veszélyt jelentenek. Egyébként szerinte a kérdéses irányelvek versenyjogi vonatkozása nem élvez elsődlegességet.

(18) Németország véleménye szerint a környezetvédelem állami támogatásáról szóló közösségi iránymutatások ([3]) (52) preambulumbekezdése alkalmazandó, mivel a létező adó jelentősen nőtt. Az ásványolaj-adóról szóló törvény, illetve a helyébe lépő energiaadóról szóló törvény létező környezetvédelmi adónak tekintendő. Az abban szereplő energiaadó-mértékek az öko-adó reformból adódóan – amint az a mellékelt áttekintésből (I. melléklet) is kitűnik – 1999. április 1-jétől jelentősen megnőttek.

(19) E szabályozások célja, hogy az energia megadóztatásával a keresletet energiatakarékos és kevesebb erőforrást igénylő termékek felé terelje, valamint környezetbarát eljárások és technológiák kifejlesztésére ösztönözzön. Az energiahordozók megadóztatására vonatkozó szabályozások ezáltal véleménye szerint jelentős hatást gyakorolnak a környezetvédelemre.

(20) Németország ezzel kapcsolatban hivatkozik a hannoveri Leibnitz Egyetem biológiai termelőüzemeinek intézete mellett működő kertészeti üzemgazdaságtani központ üvegházi energiahatékonyságról készített tanulmányára.

([3]) HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

(21) A magas energiaadók a növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő vállalkozásokat energiaigényes gazdálkodásuk miatt különös mértékben megterhelik. Ezért e társaságok átmeneti tehermentesítése érdekében adókedvezmény bevezetésére vonatkozó intézkedéseket hoztak. Ez az igény 2002. december 31-ét követően – amikor az adókedvezménynek eredetileg meg kellett volna szűnnie – továbbra is fennállt. Ezért az öko-adó reform folytatásáról szóló törvénnyel a kedvezményt két évvel, 2004. december 31-ig meghosszabbították. A növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások különösen nehéz versenyhelyzetének a 2005-ös és 2006-os évre vonatkozóan történő figyelembevétele érdekében az adókedvezmény nyújtását erre az időszakra is előirányozták.

(22) Németország véleménye szerint a közösségi iránymutatások (52) preambulumbekezdésének előfeltételei teljesültek. Következésképpen az adókedvezmény támogatási jogalapja tekintetében a 2001. és 2006. közötti időszakra a közösségi iránymutatások (51) preambulumbekezdése 1. pontjának b) alpontja alkalmazható.

(23) Mivel az adókedvezmény a 92/81/EGK irányelvnek, illetve a 2003/96/EK irányelvnek megfelelően harmonizálandó közösségi adóra vonatkozik, a kedvezmény ezáltal legalább abban a mértékben összeegyeztethető a közös piaccal, amennyiben eléri a mindenkori minimum közösségi adómértéket. Ugyanez (azaz a közös piaccal való összeegyeztethetőség) érvényes valamely közösségi adó elmaradása esetén nyújtott adókedvezményre legalább abban a mértékben, amennyiben a kedvezmény meghaladja a belföldi adó 20 %-át.

(24) Németország kijelentette továbbá, hogy már az öko-adó reformjába való bekapcsolódásra vonatkozó törvénytervezet kapcsán is megvitatás alatt állt a növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások adómentessége, mivel azok energiaigényes gazdálkodásuk miatt magasabb adóterhelésnek vannak kitéve. Ezen, az idő szorítása alatt álló jogi szabályozás – amelynek eredetileg 1999. január 1-jén már hatályba kellett volna lépnie – parlamenti tárgyalása keretében előirányozták a feldolgozóiparra vonatkozó mentességi rendszer mezőgazdaságra és erdészetre való kiterjesztését. A szóban forgó adókedvezmény bevezetése a 2001. január 1-jén hatályba lépett ásványolaj-adóról szóló törvény külön módosítása alá tartozott, miközben első, a 2003. és 2004. közötti időszakra szóló megújítása az öko-adó reform folytatására vonatkozó törvény kereteiben történt meg.

(25) Németország azt állította, hogy a Bizottsággal folytatott korábbi kapcsolattartás alapján az volt a meggyőződése, hogy a szóban forgó adókedvezmény jogszerű. Hivatkozás történt különösen az 1999. október 26-i és 27-i „Versenyfeltételek a mezőgazdaságban" című munkacsoport-ülésen elhangzott szóbeli bizottsági kijelentésekre. Mindenesetre a Bizottság legkésőbb 2001. augusztus 29-én Németország értesítése nyomán értesült a tényállásról, oly módon, hogy a Bizottság az adókedvezmény közös piaccal való összeegyeztethetőségét már abban az időpontban megítélhette. Németország kifejezetten utalt a 659/1999/EK rendelet ([4]) 10. cikke (1) bekezdésére és 14. cikke (1) bekezdésének 2. mondatára. A támogatások esetleges visszatérítése szerinte sem a jogos elvárások és a jogbiztonság alapelvével, sem a szabályos ügyvitel alapelveivel nem összeegyeztethető. Az érdekelt harmadik felek észrevételei Németország véleménye szerint azt mutatták, hogy az elvárásaik jogosak voltak.

IV. AZ ÉRDEKELT HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

(26) Az érdekelt harmadik felek lényegében a Németország által már kifejtett érveket sorolták fel. Az intézkedések véleményük szerint azért nem szelektívek, mert valamennyi, üvegházakat és zárt növényházakat üzemeltető mezőgazdasági és erdészeti vállalkozás számára rendelkezésre állnak. Ezenkívül azzal érveltek, hogy ez a közösségi kereskedelmet nem zavarta. Az üvegházi művelt terület a kérdéses években megtizedelődött és a versenytárs termékek Németországba történő behozatala nőtt. A német termelési mennyiségek a Közösségen belüli zöldségkereskedelemmel összehasonlítva egyébként sem

([4]) HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

jelentősek. Ezenkívül a szabadföldi és az üvegházi növényi kultúrák nem versenyeznek közvetlenül egymással és többségükben nem helyettesíthetők. Támogatás megléte esetén a támogatás az EK–Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapulhat, mivel az a kertészet fejlesztését szolgálja. Ez lehetővé teszi számára a növekvő energiaárakhoz történő alkalmazkodást és csökkenti a többi tagállamban meglévő jelentősen alacsonyabb bruttó energiaárakból adódó, a Németországban termelő üzemeket hátrányosan érintő „versenytorzulásokat." A német támogatás miatti „versenytorzításról" véleményük szerint szó sincs. Ellenkezőleg, a német üvegházakat hátrányosan érintő, meglévő „versenytorzítás" (részbeni) kiegyensúlyozására kerül sor. A megszabott határidő miatt ezek az intézkedések az érintett ágazatra erős ösztönző hatást gyakorolnak, hogy az emelkedő energiaárakra energiatakarékos és racionalizálási intézkedésekkel válaszoljanak és megfelelő beruházásokat eszközöljenek. Végeredményben a kérdéses intézkedések véleményük szerint megengedhetőek, hiszen ellenkező esetben a 92/81/EGK irányelv, valamint a 2003/96/EK irányelv célját akadályoznák, illetve meg nem engedhetően korlátoznák. Másodsorban a Bíróság RSV-ítéletére ([5]) utalva kifejtik, hogy a kedvezményezettek jogos elvárása a támogatások esetleges visszatérítésének ellentmond, mivel a Bizottság 2001. augusztus 29-én már tudott a támogatásról, de a támogatásra vonatkozó vizsgálati eljárást csak a 2005. április 20-i információkéréssel indított. Egy esetleges visszatérítés továbbá számos vállalkozás esetében fizetésképtelenséggel fenyeget.

V. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

(27) A gyümölcs- és zöldségfélék piacának közös szervezéséről szóló, 1996. október 28-i 2200/96/EGK rendelet ([6]) 43. cikkének megfelelően a rendeletben felsorolt termékek termelésére, valamint ezen áruk kereskedelmére az EK–Szerződés 87., 88. és 89. cikke vonatkozik. Ezáltal a gyümölcs- és zöldségtermesztésre és -kereskedelemre az állami támogatások nyújtására vonatkozó közösségi szabályok vonatkoznak.

(28) Az EK–Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen az állami vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

([5]) 223/85. sz. Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Maschinefabriken en Scheepswerven NV kontra Bizottság ügy, EBHT 1987., 4617. o.

([6]) HL L 297., 1996.11.21., 1. o.

(29) A Bíróság úgy határozott, hogy annak eldöntéséhez, hogy egy állami intézkedés az EK–Szerződés 87. cikke szerinti támogatásnak tekinthető-e, meg kell határozni, hogy a kedvezményezett vállalkozás olyan gazdasági előnyben részesült-e, amelyeket szokásos piaci körülmények között nem kapott volna meg ([7]), vagy hogy a vállalkozásnak ezáltal olyan költségei csökkennek-e, amelyeket rendes körülmények között saját forrásokból kellett volna viselnie ([8]).

(30) Az adóvisszatérítések formájában hozott intézkedés a kedvezményezett vállalkozások számára alacsonyabb adóteher formájában gazdasági előnyt nyújt. Ez olyan költségekre vonatkozó megtakarítást eredményez, amelyeket rendes körülmények között saját forrásból kellett volna fedezni. A támogatást bizonyos vállalkozások, nevezetesen üvegházakat és zárt növényházakat üzemeltető mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások számára állami forrásokból nyújtják.

(31) A támogatást nem minden vállalkozásnak nyújtják, ezért az szelektív. Ebből következik, hogy az EK–Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásról van szó.

(32) Az adóvisszatérítés alkalmas a verseny torzítására ([9]) és a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására ([10]).

(33) Németország az üvegházban termesztett termékek egyik jelentős termelője. Az e termékekkel való kereskedelem is számottevő, amint azt az alábbi statisztikai adatok bizonyítják.

([7]) C-39/94. sz. *SFEI és társai* ügy, EBHT 1996., I-3547. o., (60) bekezdés.

([8]) C-301/87. sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügy, EBHT 1990., I-307. ö. (41) bekezdés.

([9]) Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint egy vállalkozás versenyhelyzetének állami támogatás alapján való javulását általában a verseny olyan versenytárs vállalkozásokkal szembeni torzulására utal, amelyek nem kapnak ilyen támogatást (C-730/79. ügyben hozott ítélet, EBHT [1980] I2671, (11) és (12) bekezdés).

([10]) Lásd az alábbiakban található statisztikai adatokat (forrás: Eurostat).

	2001	2002	2003	2004	2005
Zöldségfélék					
Behozatal					
Érték ('000 EUR)	6 705 483	6 936 685	7 049 757	6 845 103	6 979 459
Mennyiség (tonna)	5 346 123	5 365 972	5 599 183	5 621 769	5 464 528
Kivitel					
Érték ('000 EUR)	867 832	985 187	1 030 880	1 045 543	1 122 869
Mennyiség (tonna)	2 227 612	2 243 611	2 133 544	2 164 328	2 345 796
Virágok					
Behozatal					
Érték ('000 EUR)	3 413 206	3 614 349	3 673 148	3 691 913	3 723 794
Mennyiség (tonna)	1 285 460	1 442 078	1 547 266	1 573 104	1 671 568
Kivitel					
Érték ('000 EUR)	405 250	482 993	546 938	526 374	573 022
Mennyiség (tonna)	235 333	326 613	286 080	283 426	355 969

(34) A üvegházban termesztett német termékek a többi tagállam üvegházban termesztett termékeivel versenyeznek. Ezt Németország és az érdekelt harmadik felek nemcsak hogy nem vitatták, hanem azt is kifejtették, hogy az üvegházat üzemeltetőket éppen azért részesítették adómentességben, hogy versenyhelyzetüket a holland versenytársakkal szemben javítsák, akik ugyanazon adatok alapján az alacsonyabb bruttó energiaáraknak köszönhetően kedvezőbb termelési feltételekkel rendelkeznek. Közvetlen versenyről van tehát szó. Ezzel az egyik érdekelt harmadik fél állítása, miszerint az üvegházban termesztett termékek nem versenyeznek közvetlenül a szabadföldi termékekkel, elhanyagolható, hiszen az üvegházban termesztett német termékek közvetlen versenyben állnak a többi tagállamban, köztük Hollandiában üvegházban termesztett termékekkel.

(35) Következésképpen az egyébként fizetendő adók alóli mentesség torzítja a versenyt. Nincs jelentősége annak a felvetésnek, hogy a többi tagállamban az energiaárak kedvezőbbek ([11]). Még abban az esetben is, ha igaz lenne, hogy a kiindulási helyzet ennél a termelési tényezőnél eltérő, az sem változtatna azon, hogy a Németország által bevezetett adóvisszatérítés torzíthatja a versenyt.

([11]) Lásd a Bíróság 173/73. sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben 1974.7.2-án hozott ítéletét, EBHT 1974., 709. o. (36)–(40) bekezdés.

(36) A támogatás hatást gyakorol továbbá a tagállamok közötti kereskedelemre. Ezt jelzi a nem elhanyagolható kereskedelmi forgalom, amint a fentiekben bizonyításra került. Még abban az esetben is, ha igaz az az állítás, hogy az üvegházi művelt terület megtizedelődött és a Németországba irányuló behozatal megnőtt, ez nem igazolja, hogy nem okoztak zavart a kereskedelemben. Nem kizárt, hogy az intézkedés nélkül a művelt terület még inkább lecsökkent volna, illetve a Németországba irányuló behozatal még inkább növekedett volna. Mivel az üvegházban termesztett termékekkel Közösségen belüli kereskedelem folyik Németországgal, nem az a kérdés, hogy a német termelési mennyiségek mennyire jelentősek.

(37) Az EK–Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatások nyújtásának tiltása alól ugyanakkor léteznek kivételek. A Bizottság megvizsgálta, hogy az EK–Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti elvi támogatástiltás alóli kivételek, illetve mentességek valamelyike alkalmazható-e.

(38) Az EK–Szerződés 87. cikke (2) bekezdése szerinti, a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatásokkal, a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatásokkal, valamint a Német Szövetségi Köztársaság egyes területei gazdaságának nyújtott támogatásokkal kapcsolatos kivételek, függetlenül attól, hogy kik az adott szabályozás kedvezményezettjei, a szóban forgó összefüggésben nem jönnek szóba.

(39) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az EK–Szerződés 87. cikke (3) bekezdése a) pontja szerinti, bizonyos térségek fejlődésének előmozdításával kapcsolatos mentesség ennél a támogatási rendszernél nem alkalmazható, mivel az intézkedés nem olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság.

(40) Az EK–Szerződés 87. cikke (3) bekezdése b) pontjának mentessége vonatkozásában kiemelendő, hogy a kérdéses adórendszer esetében nincs szó közös európai érdeket szolgáló fontos projektről és a Német Szövetségi Köztársaság gazdaságában bekövetkezett komoly zavart sem kell elhárítani. Nincs szó továbbá az EK–Szerződés 87. cikke (3) bekezdése d) pontja szerinti, a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdításáról.

(41) A Bizottság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy sem Németország, sem pedig az érdekelt harmadik felek nem hivatkoztak a vizsgálati eljárás során az említett kivételekre vagy mentességekre.

(42) Az egyetlen mentesség, amit figyelembe lehetne venni, az a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja, amely szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(43) A kérdéses intézkedésekre a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás ([12]) (a továbbiakban: mezőgazdasági iránymutatás) alkalmazandó ([13]).

(44) Ugyanakkor sem a mezőgazdasági iránymutatás, sem a mezőgazdasági terület egyéb jogszabályai nem határoznak meg a fent leírt intézkedésekre vonatkozóan az EK–Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti támogatások elvi tilalma alól kifejezetten kivételt, illetve mentességet. A Bizottság különösen megállapítja, hogy az iránymutatás befektetési támogatásokra vonatkozó 4. pontja a szóban forgó esetben nem alkalmazható. Az adóvisszatérítést nem kötötték befektetésekhez.

([12]) HL C 232., 2000.8.12., 17. o.

([13]) A Bizottság közleménye a jogellenes állami támogatások értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról (HL C 119., 2002.5.22., 22. o.).

(45) Németország és egyes érdekelt harmadik felek véleménye szerint a támogatások különleges jogalapjául a 92/81/EGK irányelv 8. cikke (2) bekezdésének f) pontja, valamint a helyébe lépő 2003/96/EK irányelv 15. cikkének (3) bekezdése szolgál, miközben a mezőgazdasági iránymutatás ezt a 3.4. pontban engedélyezi.

(46) Ami a 2003/96/EK irányelvet illeti, annak (15) és (24) preambulumbekezdése kifejti, hogy az eltérő adómértékeket bevezető intézkedéseknek a belső piaci és versenyszabályokkal összhangban kell állniuk annak érdekében, hogy ne eredményezzenek torzulást a versenyben. A versenyszabályok kötelező alkalmazását a 2003/96/EK irányelv 26. cikke is megerősíti, amely felhívja a tagállamok figyelmét, hogy az irányelv alapján hozott intézkedéseket, mint például az adóvisszatérítéseket, az EK–Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteni, amennyiben azok állami támogatásnak minősülhetnek. Ez a cikk kifejezetten rendelkezik arról, hogy a Bizottság részére az irányelv alapján adott tájékoztatás nem mentesíti a tagállamokat az EK–Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól.

(47) Ugyanez érvényes a 92/81/EKG irányelvre, amely preambulumbekezdéseiben (mégpedig a (6) preambulumbekezdésben) pontosítja, hogy a tagállamok szabadon meghatározott támogatásokat alkalmazhatnak, amennyiben azok nem okoznak torzulást a versenyben. A 8. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a tagállamok „az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül" teljes vagy részleges adómentességeket vagy adókedvezményeket alkalmazhatnak. A Bizottság ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az állami támogatások körébe tartozó kérdésekre vonatkozó hatásköre közvetlenül az EK–Szerződésből származik. Egy esetleges közösségi jogszabály a Bizottság e területre vonatkozó hatáskörét nem korlátozhatja.

(48) Amennyiben Németország úgy véli, hogy az adóvisszatérítés esetében „a tagállamok számára az … [előzőekben említett irányelvek által] biztosított … engedély átültetéséről" van szó, a Bizottság erre azt feleli, hogy ez éppen a fent említett feltételeknek megfelelően lehetséges. Németország kijelenti továbbá, hogy ellentmondásos, ha az ezen irányelvekre javaslatot tevő Bizottság Németországgal szemben azt veti fel, hogy az intézkedések a közös piacra veszélyt jelentenek. Először is Németország nem fejtette ki, hogy a Bizottság értelmezésében az említett irányelvek esetében semmiféle lehetőség nincs ezek tényleges alkalmazására. A Bizottság természetesen nem zárja ki, hogy adódhatnak olyan helyzetek, amelyek az irányelvek alapján felállíthatók, és amelyek egyidejűleg a tisztességes verseny követelményeinek is megfelelnek. A Bizottság hangsúlyozza, hogy az irányelvek az adójogszabályok közelítésének jelenlegi szakaszában az adókedvezményeket csak megengedik, és nem írják elő azokat.

(49) Németország kétségbe vonja a kérdéses irányelvek versenyjogi szempontjainak elsődlegességét. Ezzel az érvvel összefüggésben le kell szögezni, hogy a fent említett megfontolásokból következően az EK–Szerződés vonatkozó versenyszabályai alapján mindenképpen – prioritás elmaradása esetén is – meg kell vizsgálni az olyan támogatásokat, mint a kérdéses adóvisszatérítés. Ebből következik továbbá, hogy annak a kérdésnek, hogy van-e prioritás vagy nincs, nincs jelentősége ([14]).

(50) A 87. cikk (3) bekezdése szerinti mentesség alkalmazása tekintetében az EK–Szerződés által a Bizottság számára biztosított döntési és mérlegelési jogkört a kérdéses irányelvek semmilyen módon nem korlátozzák.

(51) A fent említett iránymutatás 3.5. pontja tükrözi az állami támogatások és a közös agrárpolitika területén a politika alapelveit. Ez előírja, hogy az olyan egyoldalú állami támogatási intézkedések, amelyeknek célja egyszerűen a termelők pénzügyi helyzetének javítása, de amelyek semmilyen módon nem járulnak hozzá az ágazat fejlődéséhez és különösen az olyan támogatás, amelynek odaítélésére kizárólag az ár, mennyiség vagy termelési egység, illetve egységnyi termelőeszköz alapján kerül sor, működési támogatásnak minősül, amely összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

(52) A fentiekben kifejtettek szerint a szóban forgó támogatások nincsenek olyan befektetésekhez kötve, amelyek alkalmasak lennének az ágazat korszerűsítésére (példaként hozható például egy jobb hőszigetelés vagy az energiahasznosítás növelését célzó beruházások). Ezzel ellentétben a szükséges alkalmazkodást (mint például az említetteket) valószínűleg késleltetik az ilyen támogatások. Az ágazat így továbbra is ezektől a támogatásoktól függ. Fejlődés nem, vagy csak megfelelő késedelemmel következik be. Egyes érdekelt harmadik felek nézetével ellentétben a támogatások miatt a szükséges befektetések ösztönzése nemcsak, hogy elmarad, hanem a meglévő ösztönzés, nevezetesen a magas energiaárak formájában megnyilvánuló ösztönzés is csökken. A szóban forgó támogatások ezáltal az említett értelemben vett működési támogatásnak minősülnek.

(53) Az új, az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007-2013 ([15]) csak 2007. január 1-jén léptek hatályba. A 2003/96/EK irányelv alapján jogellenesen nyújtott adóvisszatérítések vonatkozásában a 172. pont visszamenőleges hatályú alkalmazhatóságot ír elő. Ugyanez érvényes a 92/81/EGK irányelv alapján nyújtott jogellenes adóvisszatérítésekre is. Ez azonban csak akkor érvényes, ha ezen irányelvek feltételei teljesülnek és az agrárágazaton belül nem kerül sor megkülönböztetésre. Mivel a kérdéses intézkedés azonban kizárólag bizonyos mezőgazdasági vállalkozásokra vonatkozik, a Bizottság a 172. pont alapján nem tekintheti a szóban forgó adóvisszatérítéseket a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

(54) Németország a támogatás összeegyeztethetőségét a környezetvédelem állami támogatásáról szóló iránymutatás alapján kívánja igazolni. A Bizottság a környezetvédelem állami támogatásáról szóló iránymutatás (a továbbiakban: környezetvédelmi iránymutatás) 23., 51. és azt követő pontjainak alkalmazását is figyelembe vette, amelyek adott esetben működési támogatásokat is megengednek. A 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás 5.6.2. pontja hivatkozik a környezetvédelmi iránymutatásra.

(55) E környezetvédelmi iránymutatás 23. pontja szerint némely esetben elfogadható, ha egyes vállalkozások adómentességben vagy adócsökkentésben részesülnek – a környezetre kedvezően kiható adók esetében –, hogy ne kerüljenek versenyhátrányba, amennyiben az ilyen eltérések szükségesek a minden termékre alkalmazandó adók bevezetéséhez vagy folyamatos alkalmazásához.

(56) A Bizottság emlékeztet arra, hogy a környezetvédelmi iránymutatás 50. pontja szerint általában az adóintézkedéseknek jelentősen hozzá kell járulniuk a környezet védelméhez. Ügyelni kell arra, nehogy az eltérések sajátos jellegüknél fogva aláássák a követett általános célkitűzéseket.

(57) Az utóbb benyújtott dokumentumok (tanulmány) alapján Németország bizonyította, hogy az energiaadó emelkedése révén az energiafelhasználás folyamatosan csökkent és az energiahatékonyság az üvegházi zöldségtermesztésben és dísznövénytermesztésben is növekedett.

(58) Ezért a Bizottság elfogadja, hogy a kérdéses vállalkozások a környezetvédelem vonatkozásában felismerték a javulás szükségességét.

(59) A környezetvédelmi iránymutatás különbséget tesz egyrészt új adók (51.1. pont) és másrészt létező adók (51.2. és 52. pont) között.

(60) Az ásványolaj-adóról szóló törvény hatályban volt, amikor 2001. augusztus 16-án azt az ásványolaj-adóról szóló törvény módosítására vonatkozó és az adóvisszatérítéseket engedélyező törvény módosította azt. Ezért ez a törvény a módosításról szóló törvény előterjesztésének időpontjában az iránymutatás 51.2., illetve 52. pontja értelmében „létezőnek” minősül.

([14]) Lásd az Elsőfokú Bíróság T-184/97. sz. *BP Chemicals kontra Bizottság* ügyben 2000.9.27-én hozott ítéletét, EBHT 2000., II-3145. o. (59) és az azt követő bekezdések.

([15]) HL C 319., 2006.12.27., 1. o.

(61) Az 51.2. pontnak megfelelően az 51.1. pontban foglalt rendelkezések alkalmazhatók létező adókra is, ha a következő két feltétel egyidejűleg teljesül: a) az adónak a környezetvédelem szemszögéből értékelhetően kedvező hatása van és b) a kedvezményezett vállalkozások tekintetében megállapított eltérésekről az adó elfogadásakor született a határozat, vagy azokat a gazdasági feltételek jelentős megváltozása tette szükségessé, ami a vállalkozásokat különösen kedvezőtlen versenyhelyzetbe hozta. Ez utóbbi esetben az adócsökkentés nem haladhatja meg a gazdasági feltételek megváltozásából adódó költségnövekedést. Ha a költségek nem növekednek tovább, az adócsökkentés sem alkalmazható többé.

(62) A környezetvédelmi iránymutatás 51.1. pontjának alkalmazásához az a) és b) pontban meghatározott valamennyi feltételnek teljesülnie kell. A b) pont első alternatívájaként meghatározott feltétel vonatkozásában – amely kiköti, hogy az eltérésekről szóló határozatnak az adó elfogadásakor kell megszületnie – a Bizottság megállapítja, hogy minden adócsökkentést csak az adótörvény elfogadása után és nem a törvény elfogadásának időpontjában nyújtottak. Ezért az első alternatíva nem teljesül. A második alternatíva előírja egyrészt annak igazolását, hogy az érintett vállalkozások gazdasági feltételei jelentősen megváltoztak, másrészt annak igazolását, hogy az adócsökkentés nem haladja meg a gazdasági feltételek megváltozásából adódó költségnövekedést. Németország nem közölt olyan bizonyítékot, amely a Bizottság számára lehetővé tenné annak a következtetésnek a levonását, hogy ezek a feltételek teljesültek. Ezért a b) pont második alternatívája sem teljesül. Ebből következik, hogy az 51.2. pont nem alkalmazható.

(63) A Bizottság megvizsgálta, hogy az 52. pont alkalmazható-e. Az 52. pont előírja, hogyha valamely létező adó jelentősen nő, és ha az érintett tagállam arra az álláspontra jut, hogy az eltérés szükséges, az új adók tekintetében az 51.1. pontban foglalt feltételek itt is hasonlóképpen alkalmazhatók. Ezért meg kell vizsgálni, hogy az adók jelentősen nőttek-e, és hogy a környezetvédelmi iránymutatás 51.1. pontjának feltételei teljesülnek-e.

(64) Valamennyi létező adó legalább 20 %-kal emelkedett (lásd az I. mellékletet). A Bizottság ezt a növekedést a környezetvédelmi iránymutatás 52. pontja értelmében jelentősnek tekinti. A Bizottság tudomásul veszi, hogy Németország tájékoztatása szerint az üvegházi termesztéssel foglalkozó, kedvezményezett vállalkozások további fennmaradásához az eltérések szükségesek.

(65) Az 52. pont azonban csak olyan adóvisszatérítések esetében alkalmazható, amelyek az eredeti adó emelkedésének összegét, azaz a létező adó új hányadát nem haladják meg. Az 52. pont az új adókra alkalmazandó rendelkezésre vonatkozik. Ebből az következik, hogy az adóemelkedés értékelése analóg módon ugyanolyan módon történik, mint az új adó bevezetése esetében. Ez az analógia csak az új hányadra, azaz az adóemelkedés összegére alkalmazható. Csak ez az eljárás biztosítja, hogy a létező adók értékelésénél alkalmazandó kiegészítő szempontok az adóemelkedés értékelése esetén figyelembevételre kerüljenek. E feltételek alapján a Bizottság a következőt állapította meg:

(66) A fűtőolaj vonatkozásában az eredeti, 40,90 EUR/1 000 l összegű adó 61,35 EUR/1 000 l összegre emelkedett. A Bizottságnak ezért az a véleménye, hogy valamennyi, az eredeti adómértéket (nevezetesen a 40,90 EUR/1 000 l összeget) meghaladó adócsökkentés a környezetvédelmi iránymutatás alapján nem indokolható, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

(67) A földgáz tekintetében az eredeti, 1,87 EUR/MWó összegű adó 3,476 EUR/MWó összegre (1999. április 1-jétől), majd 5,50 EUR/MWó összegre (2003-tól) nőtt. A Bizottságnak ezért az a véleménye, hogy valamennyi, az eredeti adómértéket (nevezetesen a 1,87 EUR/MWó összeget) meghaladó adócsökkentés a környezetvédelmi iránymutatás alapján nem indokolható, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

(68) A cseppfolyós gáz tekintetében az eredeti, 25,56 EUR/1 000 kg összegű adó 38,34 EUR/1 000 kg összegre (1999. április 1-jétől), majd 60,60 EUR/1 000 kg összegre (2003-tól) nőtt. A Bizottságnak ezért az a véleménye, hogy valamennyi, az eredeti adómértéket (nevezetesen a 25,56 EUR/1 000 kg összeget) meghaladó adócsökkentés a környezetvédelmi iránymutatás alapján nem indokolható, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

(69) A támogatás azon része tekintetében, amely az 1999. évi adóemelés összegét nem haladja meg, a Bizottság szintén megvizsgálta, hogy az 51.1. pont b) alpontja szerinti feltételek – amelyek az 52. pont szerint megfelelően alkalmazandók – teljesültek-e.

(70) Az 51.1. pont b) alpontja előírja, hogy egy tízéves időszakra kiterjedő, degresszió nélküli mentesítő határozat két esetben indokolható, és megnevez két további feltételt, amelyeknek teljesülniük kell: a) ha a csökkentés közösségi adóra vonatkozik, a vállalkozások által a csökkentés után ténylegesen kifizetett összegnek meg kell haladnia a közösségi minimumot, hogy a vállalkozásokat ösztönözzék a környezetvédelem javítására; b) ha a csökkentés hazai, közösségi adó hiányában kivetett adóra vonatkozik, a csökkentésre jogosult vállalkozásoknak mégis fizetniük kell a nemzeti adó *jelentős* hányadát. Vagylagosan a környezetvédelmi iránymutatás alternatív intézkedések alkalmazását (például önkéntes megállapodásokat) követeli meg. Ez azonban erre az esetre nem vonatkozik.

(71) A három érintett termék, nevezetesen a fűtőolaj, a földgáz és a cseppfolyós gáz tekintetében az 1999. évi adóemelés előtt alkalmazott adó meghaladta a közösségi minimumot:

A fűtőolaj esetében a közösségi minimum 2001. és 2003. között 18,00 EUR/1 000 l összegű ([16]), 2004. és 2006 között 21,00 EUR/1 000 l összegű ([17]) volt; így az eredeti, 40,90 EUR/1 000 l összegű adómérték alatt volt.

A földgáz esetében a közösségi minimum 2004. és 2006. között 0,54 EUR/MWó összeget tett ki; így az eredeti, 1,87 EUR/MWó összegű adómérték alatt volt.

A cseppfolyós gáz esetében a közösségi minimum 0,00 EUR/1 000 kg összeget tett ki; így az eredeti, 25,56 EUR/1 000 kg összegű adómérték alatt volt.

(72) Azon tüzelőanyagok tekintetében, amelyekre a 2001–2003 . közötti időszakban *nem* vonatkozott közösségi minimumadó, a 2001. évi környezetvédelmi iránymutatás 51.1. pont b) alpontjának második francia bekezdése előírja, hogy a kedvezményezett vállalkozásoknak meg kell fizetniük a nemzeti adó jelentős hányadát. Ezáltal a vállalkozásokat a környezetvédelem javítására kívánják ösztönözni. A gyakorlat alapján a Bizottság számára világossá vált, hogy általánosságban 20 % vagy a minimum közösségi adó, amely a megfelelő energiafelhasználás alapján a mindenkori irányelv hatálya alá tartozik, jelentős hányadnak tekinthető.

(73) Sőt, ha a kérdéses időszakra a legmagasabb alkalmazható adómértéket, azaz 2003-ban az 5,50 EUR/MWó összeget vesszük figyelembe, a 20 %-os küszöb 1,10 EUR/MWó összeget jelent, amely az eredeti adószint, azaz 1,87 EUR/MWó alatt marad.

(74) A fenti indokok alapján a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy amennyiben az adócsökkentések az 1999. évi emelés előtti, eredeti adómértéket nem haladják meg, az 51.1. pont b) alpontjában meghatározott feltételek teljesülnek.

(75) A fűtőolaj tekintetében a Bizottság az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket (azaz 40,90 EUR/1 000 l összeget) meghaladja, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, és az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket nem haladja meg (a 61,35 EUR/1 000 l összeg 40,90 EUR/1 000 l összegre való csökkentését) a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti.

(76) A földgáz tekintetében a Bizottság az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket (azaz 1,87 EUR/MWó összeget) meghaladja, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, és az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket nem haladja meg (a 2001. és 2002. évben a 3,476 EUR/MWó összegről, valamint a 2003. és 2006. közötti évekre vonatkozóan az 5,50 EUR/MWó összegről az 1,87 EUR/MWó összegre való csökkentést) a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti.

(77) A cseppfolyós gáz tekintetében a Bizottság az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket (azaz 25,56 EUR/1 000 kg összeget) meghaladja, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, és az adócsökkentés azon hányadát, amely az eredeti adómértéket nem haladja meg (a 2001. és 2002. évben a 38,34 EUR/1 000 kg összegről való, valamint a 2003. és 2006. közötti évekre vonatkozóan a 60,60 EUR/1 000 kg összegről való csökkentést) a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti.

([16]) Minimum adómérték az ásványi olajok adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/82/EGK tanácsi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése szerint.

([17]) Minimum adómérték az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint az I. melléklet C. táblázatával összefüggésben.

(78) A Bizottság megállapítja, hogy a 2001. és 2004. közötti évek tekintetében a támogatást az EK–Szerződés 93. cikke (2) bekezdésének (jelenleg a 88. cikk (2) bekezdése) megsértésével nyújtották, a Bizottságnál időben történő bejelentés és a Bizottság határozatának kivárása nélkül.

(79) Németország kifejti, hogy bár a Bizottságnak már 2001. augusztus 29-től tudomása volt a támogatásról, az EK–Szerződés 88. cikke (2) bekezdése szerinti eljárást csak 2005. október 22-én indította meg. A szóban forgó határozat túl későn érkezett, és a 659/1999/EK 10. cikkének (1) bekezdésére való hivatkozással a szabályos ügyvitel alapelveivel összeegyeztethetetlen. Németország ezért kijelenti, hogy a Bizottság már nem jogosult a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetetlenségének megállapítására.

(80) Jogellenes támogatásokra azonban nem vonatkozik a 659/1999/EK rendelet 4. cikkében említett rövid vizsgálati határidő. A szabályos ügyvitel alapelvei azonban továbbra is alkalmazandók. A Bizottság hangsúlyozza azonban, hogy a Németországnak címzett, 2002. február 13-i C (2002) 441 végleges határozatában fenntartotta a jogot a támogatásra vonatkozó vizsgálat lefolytatására.

(81) A Németország által említett időponttól (2001. augusztus 29-től) a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáig (2005. október 20-ig) a Bizottság legalább három információkérést címzett Németországhoz, valamint tartott egy tárgyalást Németország képviselőnek részvételével. Csak ebben az időszakban szerzett tudomást továbbá az adóvisszatérítés kétszeri, egyenként 2 éves meghosszabbításáról. Ugyanebben az időszakban Németország legalább 5, kiegészítő információkat tartalmazó közleményt címzett a Bizottságnak. Önmagában az a tény, hogy Németország öt közleményt címzett a Bizottságnak, igazolja, hogy az információk Németország véleménye szerint sem voltak kielégítőek ahhoz, hogy a Bizottság a szóban forgó esetben határozatot hozzon. Ezen a megállapításon nem változtat az RSV-ítéletre vonatkozó hivatkozás sem. Az eset, amelyre az ítélet vonatkozik eltér ettől az esettől. Abban az ügyben a Bizottságnak nemcsak, hogy részletes ismeretei voltak a támogatásról – amely erre az esetre nem igaz –, hanem az alapintézkedésre vonatkozóan már határozatot is hozott. Így még a Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatának figyelembevételével sem lehet szó a Bizottság mulasztásáról. A 659/1999/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdését a Bizottság nem sértette meg.

(82) A támogatás bejelentett része tekintetében (ex N 189/05 szám) sem Németország, sem az érdekelt harmadik felek nem hivatkoztak a 659/1999/EK rendelet 4. cikke (5) bekezdése szerinti vizsgálati határidő kifejezett megsértésére. Ezenkívül Németország az említett rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározott eljárást nem alkalmazta.

(83) Ezért a Németország által, a 659/1999/EK rendelet tényleges alkalmazása tekintetében említett érvek nem elfogadhatóak.

(84) A Bizottság hangsúlyozza, hogy a szóban forgó rendszerben nyújtott jogellenes és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősülő támogatásokat az EK–Szerződés 93. cikkének [jelenleg 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet ([18]) 14. cikke (1) bekezdésének megfelelően vissza kell téríteni.

(85) A 14. cikk (1) bekezdése a következőket írja elő: „A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.” A Bizottság köteles saját kezdeményezésre a rendkívüli körülményeket, amelyek ezt indokolják, figyelembe venni ([19]).

(86) Meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó esetben a közösségi jog valamely általános elve, mint például a jogos elvárások vagy a jogbiztonság elve alkalmazható-e a jogellenes és a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás kedvezményezettektől behajtandó visszatérítésének kizárásához.

(87) A jogos elvárások védelmének elve a közösségi jogban rögzített általános elv. Az ilyen megalapozott elvárásokat megelőzően a Bizottságnak az adott intézkedés törvényességét igazolnia kell. Ezért a közösségi igazgatásnak olyan magatartást kell tanúsítania, amely a jogos elvárás megszületését lehetővé teszi ([20]).

([18]) HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

([19]) Lásd a 223/85. sz. *Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Maschinefabriken en Scheepswerven NV kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet, EBHT 1987., 4617. o.

([20]) Lásd a Bíróság C-265/85. sz. *Van den Bergh en Jurgens kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletét, EBHT 1987., 1155. o., (44) bekezdés és a C-152-88. sz. *Sofrimport kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletét, EBHT 1990., I-2477. o. (26) bekezdés; az Elsőfokú Bíróság T-290/97. sz. *Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletét, EBHT 2000., II-15. o. (59) bekezdés és a T-223/00. sz. *Kyowa Hakko Kogyo kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletét, EBHT 2003., II-2553. o., (51) bekezdés.

(88) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogos elvárások elve sérül, ha bizonytalan és tisztázatlan körülmények olyan nem egyértelmű jogi helyzetet teremtenek, amelyet a Bizottságnak még a visszatérítés elrendelése tekintetében hozott bármilyen intézkedés végrehajtása előtt tisztáznia kellett volna ([21]).

(89) Németország külön nem fejtette ki, hogy a visszatérítés önmagában miért összeegyeztethetetlen a szabályos ügyvitellel. A jogellenes és összeegyeztethetetlennek tekintett támogatásokat az 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikke alapján elvileg vissza kell téríteni.

(90) Ez alól olyan esetek kivételek, amelyekben a visszatérítés a közösségi jog általános elveit sérti. Úgy tűnik, hogy ilyen jogsértésről nincs szó. Különösen Németország esetleges elvárása nem volt sem megalapozott, sem jogos. Nem volt megalapozott, mert a támogatást nem jelentették be. Németország ezért nem várhatta el ezeknek a támogatásoknak a fennmaradását. Ez annál is inkább érvényes, mert a Bizottság 2002. február 13-i levelével felhívta Németország figyelmét egy esetleges támogatási ellenőrzésre. Egy körültekintő üzletember a bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján megkérdezhette volna és meg kellett volna kérdeznie, hogy a támogatásokat be kell-e jelenteni és ezáltal tudomást szerezhetett volna az esetleges visszatérítés kockázatáról ([22]). Amennyiben ezt a kérdésfeltevést tudatosan vagy gondatlanságból elmulasztotta, elvárása nem jogos.

(91) Németország azon ellenvetésével szemben, hogy a Bizottság tisztviselőinek szóbeli közlései alapján az volt a benyomása, hogy a támogatás a közös piaccal összeegyeztethető, a Bizottság hangsúlyozza, hogy csak ő, azaz a bizottsági testület jogosult az ilyen határozatok meghozatalára. A Bizottság megállapítja továbbá, hogy nem létezik olyan bizottsági dokumentum, amely a kérdéses támogatások közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében végkövetkeztetéseket hagyna jóvá.

(92) Azzal az ellenvetéssel szemben, hogy egy esetleges visszatérítés esetén a vállalkozások nagy számánál fizetésképtelenség fenyeget, a Bizottság emlékezet arra, hogy a támogatások egy részének visszatérítésére szükség van az eredeti állapot, azaz a torzítás nélküli versenyhelyzet visszaállítása érdekében. Amennyiben ez azt jelenti, hogy egyes vállalkozások nem életképesek, ez csak a piacgazdasági feltételek mellett működő verseny következménye.

([21]) A T-308/00. sz. *Salzgitter AG kontra Bizottság* ügyben 2004. július 1-jén hozott, az Európai Bírósági Határozatok Tárában még közzé nem tett ítélet, (180) bekezdés.

([22]) Deufil Gmbh&Co.KG kontra Bizottság, EBHT 1987., 901. o.

(93) Az e határozatban megfogalmazott megfontolások alapján világos, hogy a kérdéses támogatások visszatérítésétől jogbiztonsági okokból nem lehet eltekinteni.

(94) Ezért a nyújtott adóvisszatérítéseket elvben vissza kell követelni, amennyiben azokat a közös piaccal összeegyeztethetetlenek nyilvánítják.

(95) E határozat a szóban forgó adóvisszatérítésekre vonatkozik és a támogatások visszafizetését is beleértve az EK–Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikkének megfelelően haladéktalanul végre kell hajtani.

(96) A 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikke (1) bekezdése szerint amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére. Németországnak ezért minden szükséges intézkedést meg kell hoznia a nyújtott, összeegyeztethetetlennek minősülő támogatások kedvezményezettektől való visszavételére. Németországnak fel kell szólítania az érintett kedvezményezetteket, hogy e határozat kihirdetését követő két hónapon belül fizessék vissza a támogatásokat. A visszakövetelendő támogatások kamatokat is tartalmaznak, amelyeket a 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendeletnek megfelelően kell kiszámítani.

(97) Mindazonáltal minden támogatás, amelyet e támogatási rendszer alapján nyújtottak, és amely a támogatás nyújtásának időpontjában megfelel a 994/98/EK tanácsi rendelet alapján hozott bizottsági rendeletek feltételeinek vagy egyéb engedélyezett támogatási rendszereknek, a megengedett mértékig összeegyeztethető a közös piaccal.

(98) Egyébként a Bizottság tapasztalata azt mutatta, hogy igen csekély mértékű támogatások esetenként nem tartoznak a Szerződés 87. cikke (1) bekezdés hatálya alá.

(99) Az 1860/2004/EK rendelet ([23]) szerint az a támogatás, amely kedvezményezettenként három éven belül nem haladja meg a 3 000 EUR-t (ez a támogatás az egy vállalkozásnak nyújtott *„de minimis"*-támogatásokat tartalmazza) nem befolyásolja és nem torzítja a tagállamok közötti kereskedelmet, illetve nem fenyeget a verseny torzításával, ezért nem tartozik az EK–Szerződés 87. cikke (1) bekezdés hatálya alá.

(100) Az 1860/2004/EK rendelet 5. cikke alapján ugyanez érvényes a rendelet hatálybalépése előtt nyújtott támogatásokra, feltéve hogy az 1. és a 3. cikk feltételei teljesülnek.

(101) 2008. január 1-jén az 1860/2004/EK rendelet helyébe az EK–Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termelőágazatban nyújtott csekély összegű *(de minimis)* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2007. december 20-i 1535/2007/EK rendelet ([24]) lépett, amely hároméves időszakonként az egyazon vállalkozásnak folyósított *de minimis* támogatások összegét a támogatás formájától és kitűzött céljától függetlenül 7 500 EUR-ra emelte, de a támogatások összege nem haladhatja meg a tagállamonként megállapított maximális értéket, amely az éves termelési érték 0,6 %-ának felel meg.

(102) Ugyanezen rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „ezt a rendeletet alkalmazni kell azon támogatásokra is, amelyeket 2008. január 1. előtt ítéltek oda mezőgazdasági termelőágazati vállalkozásoknak, feltéve hogy e támogatások megfelelnek az 1–4. cikkben előírt összes feltételnek, leszámítva az e rendeletre való kifejezett utalás követelményét, amely a 4. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében szerepel".

(103) Ugyenezen rendelet 6. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy minden olyan *de minimis* támogatás, amelyet a 2005. január 1-jével kezdődő és e rendelet hatálybalépésétől számítva hat hónap elteltével végződő időszakban ítéltek oda, és amely eleget tesz a mezőgazdasági termelőágazatra e rendelet hatálybalépéséig alkalmazandó, az 1860/2004/EK rendeletben előírt feltételeknek, úgy tekintendő, mint amely nem teljesíti a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti összes feltételt, ezért mentesül a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól.

([23]) HL L 325., 2004.10.28., 4. o.
([24]) HL L 337., 2007.12.21., 35. o.

(104) Ezért a Bizottság a legfeljebb 3 000 EUR összegű adókedvezményt nem tekinti állami támogatásnak, amennyiben az 1860/2004/EK rendelet feltételei a támogatás nyújtásának időpontjában teljesültek, valamint nem tekinti a legfeljebb 7 500 EUR összegű adókedvezményt állami támogatásnak, amennyiben az 1535/2007/EK rendelet feltételei a támogatás nyújtásának időpontjában teljesültek.

VI. **KÖVETKEZTETÉSEK**

(105) A növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozásoknak Németország által az ásványolaj-adóról szóló törvény módosításáról szóló törvénynek és az öko-adó reform folytatásáról szóló törvénynek megfelelően, az EK–Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megsértésével jogellenesen nyújtott, illetve az irányelv-átültetési törvénynek megfelelően nyújtani kívánt állami támogatások e határozat (75)–(77) preambulumbekezdésének megfelelően összeegyeztethetetlenek a közös piaccal, és amennyiben ezek a támogatások létrejöttek, azokat meghatározott határidőn belül vissza kell követelni.

(106) Egyébként a növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozásoknak Németország által az ásványolaj-adóról szóló törvény módosítására vonatkozó törvénynek és az öko-adó reform folytatásáról szóló törvénynek megfelelően nyújtott, illetve az irányelv-átültetési törvénynek megfelelően nyújtani kívánt állami támogatások a közös piaccal összeegyeztethetőek,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozásokra vonatkozóan Németország által az ásványolaj-adóról szóló törvény módosítására vonatkozó törvénynek és az öko-adó reform folytatásáról szóló törvénynek, valamint az irányelv-átültetési törvénynek megfelelően alkalmazott, illetve tervezett állami támogatási rendszer a fűtőolaj esetében az eredeti 40,90 EUR/1 000 l adómértéket, a földgáz esetében az eredeti 1,87 EUR/MWó adómértéket és a cseppfolyós gáz esetében az eredeti 25,56 EUR/1 000 kg adómértéket meghaladó adócsökkentési hányad tekintetében a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

2. cikk

A növénytermesztéshez üvegházakat vagy zárt növényházakat fűtő mezőgazdasági és erdészeti vállalkozásokra vonatkozóan Németország által az ásványolaj-adóról szóló törvény módosítására vonatkozó törvénynek és az öko-adó reform folytatásáról szóló törvénynek, valamint az irányelv-átültetési törvénynek megfelelően alkalmazott, illetve tervezett állami támogatási rendszer egyébként a közös piaccal összeegyeztethető.

3. cikk

Németországnak meg kell szüntetnie az 1. cikkben meghatározott támogatási rendszert.

4. cikk

(1) Németország minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az 1. cikkben említett támogatásokat visszatérítttesse a támogatások kedvezményezettjeivel.

(2) A visszatérítendő támogatások magukban foglalják a kamatokat is, amelyek attól a naptól esedékesek, amikor a támogatásokat a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg ténylegesen visszafizetésre nem kerültek.

A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezete alapján kell kiszámítani.

(3) Németország e határozat kihirdetésének napjától kezdve valamennyi, az 1. cikkben említett támogatás még függőben lévő kifizetését beszünteti.

(4) A visszatérítést késedelem nélkül, a nemzeti jog szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy az lehetővé teszi a határozat azonnali és hatékony végrehajtását.

(5) Németország a határozatot kihirdetésének napjától számított négy hónapon belül végrehajtja.

5. cikk

(1) Németország az e határozat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti intézkedések előrehaladásáról az eljárás befejezéséig folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot.

(2) Németország e határozat kihirdetésének napjától számított két hónapon belül a következőkről tájékoztatja a Bizottságot:

a) azon kedvezményezettek felsorolása, akik az 1. cikkben említett rendszer alapján támogatást kaptak, valamint az általuk e rendszer kereteiben kapott támogatások teljes összege;

b) az egyes kedvezményezettektől visszakövetelendő teljes összeg (főkövetelés és kamatok);

c) az e határozat végrehajtása érdekében hozott és tervezett intézkedések részletes leírása;

d) azok a dokumentumok, amelyekben a kedvezményezetteket felszólították a támogatások visszafizetésére.

(3) E határozat kihirdetésétől számított két hónapon belül Németország a Bizottság kérésére jelentést küld a határozatnak való megfelelés érdekében elfogadott, illetve a tervezett intézkedésekről. E jelentésben a támogatás kedvezményezettjei által már visszafizetett támogatási és kamatösszegekre vonatkozó részletes adatokat is közölni kell (lásd a II. mellékletet).

6. cikk

Ennek a határozatnak a Németországi Szövetségi Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 11-én.

a Bizottság részéről

Mariann FISCHER BOEL

a Bizottság tagja

I. MELLÉKLET

AZ ENERGIATERMÉKEK ADÓTERHEI

Fűtőolaj

Év	Törvényes adókulcs	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakaszának 1.2. pontja a (4) bekezdéssel összefüggésben *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 54. § (2) bekezdésének 1. pontja a (3) bekezdéssel összefüggésben	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakaszának 1. pontja 1.4. alpontja *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 58. § (2) bekezdésének 1. pontja C 39/2005	Nettó adóteher	Az Európai Unió minimum adómértéke
	EUR/1 000 l-ben				
1999.3.31-ig	40,90 ([1])				
1999.4.1-től	61,35 ([2])				
2000	61,35 ([2])				
2001	61,35 ([2])	16,36	40,90	4,09 ([3])	18,00 ([5])
2002	61,35	16,36	40,90	4,09 ([3])	18,00 ([5])
2003	61,35	8,18	40,90	12,27 ([4])	18,00 ([5])
2004	61,35	8,18	40,90	12,27 ([4])	21,00 ([6])
2005	61,35	8,18	40,90	12,27 ([4])	21,00 ([6])
2006	61,35	8,18	40,90	12,27 ([4])	21,00 ([6])

([1]) 1999. március 31-ig a fűtőolajra vonatkozó törvényes adókulcs 80,00 DM/1 000 liter volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

([2]) 1999. április 1-jétől a fűtőolajra vonatkozó törvényes adókulcs 120,00 DM/1 000 liter volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

([3]) Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében meghatározott 409 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

([4]) Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében (2006. augusztus 1-jétől: az energiaadóról szóló törvény 54. § (3) bekezdésében) meghatározott 205 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

([5]) Minimum adómérték az ásványi olajok adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/82/EGK tanácsi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése szerint.

([6]) Minimum adómérték az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint az I. melléklet C. táblázatával összefüggésben.

Földgáz

Év	Törvényes adókulcs	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakasza 1. pontjának 3.2. alpontja a (4) bekezdéssel összefüggésben *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 54. § 2. pontjának 2. alpontja a (3) bekezdéssel összefüggésben	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakaszának 1. pontja 3.4. alpontja *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 58. § 2. pontjának 2. alpontja C 39/2005	Nettó adóteher	Az Európai Unió minimum adómértéke
	EUR/MWó-ban				
1999.3.31-ig	1,87 [1]				
1999.4.1-től	3,476 [2]				
2000	3,476 [2]				
2001	3,476 [2]	1,308	1,84 [3]	0,328 [4]	nem harmonizált
2002	3,476	1,308	1,84 [3]	0,328 [4]	nem harmonizált
2003	5,50	1,464	3,00	1,036 [5]	nem harmonizált
2004	5,50	1,464	3,00	1,036 [5]	0,54 [6] [7]
2005	5,50	1,464	3,00	1,036 [5]	0,54 [6] [7]
2006	5,50	1,464	3,00	1,036 [5]	0,54 [6] [7]

[1] 1999. március 31-ig a földgázra vonatkozó törvényes adókulcs 3,60 DM/MWó volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

[2] 1999. április 1-jétől 2001. december 31-ig a földgázra vonatkozó törvényes adókulcs 6,80 DM/MWó volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

[3] A mentesítés összege az ásványolaj-adóról szóló, 2002. augusztus 1-jei törvény 25.§ (3a) bekezdésének 3.4. pontja szerint (BGBl. I 2778. o.).

[4] Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében meghatározott 409 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

[5] Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében meghatározott 205 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

[6] Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése az I. melléklet C. táblázatával összefüggésben.

[7] MWó mértékegységre átszámítva (C. táblázat: 0,15/0,30 EUR/Gigajoule a bruttó fűtőértékre vonatkoztatva).

Cseppfolyós gáz

Év	Törvényes adókulcs	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakasza 1. pontjának 4.2. alpontja a (4) bekezdéssel összefüggésben *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 54. § 2. pontjának 3. alpontja a (3) bekezdéssel összefüggésben	Mentesítés az ásványolaj-adóról szóló törvény 25.§ 3a. szakaszának 1. pontja 4.4. alpontja *2006. augusztus 1-je óta*: az energiaadóról szóló törvény 58. § 2. pontjának 3. alpontja C 39/2005	Nettó adóteher	Az Európai Unió minimum adómértéke
	EUR/1 000 kg				
1999.3.31-ig	25,56 ([1])				
1999.4.1-től	38,34 ([2])				
2000	38,34 ([2])				
2001	38,34 ([2])	10,22	25,56	2,56 ([3])	0,00 ([5])
2002	38,34	10,22	25,56	2,56 ([3])	0,00 ([5])
2003	60,60	14,02	38,90	7,68 ([4])	0,00 ([5])
2004	60,60	14,02	38,90	7,68 ([4])	0,00 ([6])
2005	60,60	14,02	38,90	7,68 ([4])	0,00 ([6])
2006	60,60	14,02	38,90	7,68 ([4])	0,00 ([6])

([1]) 1999. március 31-ig a cseppfolyós gázra vonatkozó törvényes adókulcs 50,00 DM/1 000 kg volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

([2]) 1999. április 1-jétől 2001. december 31-ig a cseppfolyós gázra vonatkozó törvényes adókulcs 75,00 DM/1 000 kg volt. A jobb összehasonlíthatóság érdekében ez az érték euróban szerepel (átszámítás: 1 EUR = 1,95583 DM).

([3]) Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében meghatározott 409 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

([4]) Az áttekinthetőség érdekében a nettó adóteher az ásványolaj-adóról szóló törvény 25. § (4) bekezdésében meghatározott 205 EUR-s alapösszeg (önrész) figyelembevétele nélkül szerepel. Az egyedi nettó adóteher a mindenkori felhasznált mennyiségtől függ.

([5]) Az ásványi olajok adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/82/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése.

([6]) Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése az I. melléklet C. táblázatával összefüggésben.

II. MELLÉKLET

A kifizetett, visszakövetelendő és visszavont támogatási összegek kimutatása

Kedvezményezett	A szabályozás keretében kifizetett támogatás teljes összege (°)	Visszakövetelendő teljes összeg (°) (főkövetelés)	Már visszavont teljes összeg (°)	
			Főkövetelés	Kamatok

(°) nemzeti valutában, millióban kifejezve.